

Verslag van de ledenbijeenkomst van de Werkgroep Maritime Skiednis op 18 oktober 2025 in het Skûtsjemuseum in Earnewâld (Johan Steendam).

Op deze bijeenkomst, die in het teken stond van het bekendste Friese scheepstype het skûtsje, waren 14 leden aanwezig.

De middag werd afgetrapt door voorzitter Jan Auke Walburg. Hij heet iedereen welkom en verteld wat over de werkzaamheden van de werkgroep en over de veranderingen bij de Fryske Akademy. Er is een nieuwe FA-website waarop o.a. de symposiaverslagen te vinden zijn. De werkgroep wil ook met de FA praten over een betere verspreiding van kennis over de Friese maritieme geschiedenis. Op vrijdag 27 maart is het volgende symposium met als thema het dagelijks leven aan boord aan boord van schepen. Nadere informatie volgt.

Daarna gaf oprichter Age Veldboom op zijn bekende karakteristieke en humorvolle wijze een introductie, met muziek en zang, en een rondleiding door het Skûtsjemuseum. Centraal in dit museum staat het leven van een vroegere generatie zeilschippers, die op skûtsjes voeren. Maar ook de kampioenscompetities van SKS en IFKS van vandaag de dag krijgen volop aandacht. Oude ambachten uit de scheepsbouw zoals smederij, waar nog een demonstratie volgde, en zeilmakerij komen in speciaal ingerichte werkplaatsen aan bod. Honderden onderdelen van skûtsjes en gereedschappen waarmee ze gemaakt werden, staan in een sfeervolle omgeving opgesteld. Het museum wordt gedragen door ca. 50 vrijwilligers, waarbij de sociale functie erg belangrijk is. Wat is er nu zo bijzonder aan deze skûtsjes? Ze waren nodig voor het dagelijks leven. Vervoer van bijv. levensmiddelen, turf, stront, terpaarde ging over het water. Skûtsjes hadden weinig diepgang waardoor ze zeer geschikt waren voor de Friese binnenwateren.

Na de pauze werd de bijeenkomst vervolgd met een uitgebreide, bouwtechnische PowerPoint presentatie van de bevrogen scheepsbouwer Johan Prins, over de oude *AEbelina* of *Dorp Grouw* en de geschiedenis van de beurtvaart en beurtschepen. Een belangrijk verschil met een skûtsje is dat aan boord van een beurtschip niet werd gewoond. De *AEbelina* was een befaamd schip dat vele prijzen won en dat in 1861 “*Op de koop*” gebouwd werd door de bekende scheepsbouwer Eeltje Holtrop van der Zee in Joure. Het schip won zoveel prijzen dat het werd uitgesloten van bepaalde wedstrijden. Naar het voorbeeld van dit oude beurtschip, bouwde Prins bij het Skûtsjemuseum een houten replica. Er waren geen bouwtekeningen alleen een paar foto’s van het oude schip. Wel waren de werfboeken van Van der Zee bewaard gebleven. Gelukkig was er een bouwtekening van een vergelijkbaar schip beschikbaar via het Scheepvaart Museum in Amsterdam, die digitaal kon worden gemaakt. Het schip is gebouwd van diverse gekapte eiken die her en der in Nederland beschikbaar kwamen o.a. van landgoed Twickel en Kroondomein Het Loo. Het grootzeil is afkomstig van de Groene Draeck. De bouw was een werkervaringsproject en duurde ruim vier jaar. In 2009 volgde onder enorme publieke belangstelling de tewaterlating. Tegenwoordig kun je de *AEbelina* huren voor het maken van vaartochten. De snelheid van het schip is waarschijnlijk te danken aan het feit dat het schip destijds compromisloos gebouwd is “*Op de koop*”, zodat Van der Zee geen rekening hoefde te houden met wensen van kopers.

De bijeenkomst werd afgesloten met een bezoek aan de *AEBelina*, een mooi stuk vakwerk gemaakt door bevroren bouwers, en een borrel.